

Wojciech Gerson, Elwiro Andrioli, Józef Brandt. W 1909 r. odbył się tu pierwszy plener malarski, a od 1923 r. regularne plenery prowadził Tadeusz Pruszyński, profesor warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych i założyciel działającego do dziś Towarzystwa Przyjaciół Kazimierza.

● Wielu malarzy wybrało Kazimierz na miejsce zamieszkania. Tematem swojej twórczości uczyniła go pisarka Maria Kuncewiczowa. Wielokrotnie powracał tu znakomity fotografik Edward Hartwig, zauroczony przyrodą i architekturą.

● Dziś Kazimierz jest nie tylko mekką artystów, ale także turystów z całego świata, których przyciągają malownicze położenie, zabytki, magiczna atmosfera, a także atrakcje kulturalne (festiwale: filmowy, kapel i śpiewaków ludowych, muzyki i tradycji klezmerskiej, koncerty muzyki organowej w kościele farnym). W ciągu roku miasteczko, liczące ok. 3 tys. mieszkańców, odwiedza 1,5 mln gości, co zaczyna martwić konserwatorów zabytków.

● Zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1992 r. Kazimierz został uznany za pomnik historii.

Joanna Czaj

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu od 1966 roku NBP emituje także monety kolekcjonerskie, a w 2006 roku wprowadził do obiegu pierwszy polski banknot kolekcjonerski. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozbudzenia zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także okolicznościowe monety dwuzłotowe ze stopu Nordic Gold. Towarzyszą one monetom kolekcjonerskim.

Wszystkie monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

Od 2001 r. NBP emituje serię monet „Zabytki Kultury Materialnej w Polsce”. W serii ukazują się 20-złotowe monety srebrne i monety dwuzłotowe ze stopu Nordic Gold. Temat „Kazimierz Dolny” jest piątą w tej serii.

Informacje o planie emisji
oraz sposobie nabycia monet na stronach:

www.nbp.pl
www.numizmatyka.nbportal.pl

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

ZABYTKI KULTURY MATERIALNEJ W POLSCE

Kazimierz Dolny

Kazimierz Dolny

- Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety „Kazimierz Dolny”:

w dniu 19 czerwca 2008 r.

- o nominale **20 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze,

w dniu 17 czerwca 2008 r.:

- o nominale **2 zł** wykonaną stemplem zwykłym w stopie Nordic Gold.

- Miasteczko, zwane perłą polskiego renesansu, zadziwia pięknym krajobrazem i urodą architektury. W jego panoramie dominują położone na wzgórzach zabytki: ruiny baszty wzniesionej w XIV w. przez Władysława Łokietka, ruiny murowanego zamku z czasów Kazimierza Wielkiego, kościół farny i klasztor.
- W miejscu, gdzie dziś stoi klasztor, już w XI w. istniała przy przeprawie wiślanej osada, zwana Wietrzną Górą. W końcu XII w. Kazimierz Sprawiedliwy przekazał ją siostrze norbertankom,

a one nadały jej imię darczyńcy. Nazwa pojawiła się po raz pierwszy w dokumencie tego władcy z 1249 r.

- Położenie na szlakach handlowych z Rusią, Zachodem i państwem krzyżackim zadecydowało o rozwoju osady. Kazimierz Wielki nadał jej prawa miejskie, a Władysław Jagiełło przyznał prawo magdeburskie. Ukształtował się wtedy rynek z trzema zwartymi pierzejami drewnianych domów, a po pożarach w 1561 i 1585 r. – także murowanych kamienic.

● Największy rozkwit Kazimierza przypadł na XVI i 1. poł. XVII w. i związany był z handlem zbożem oraz produktami leśnymi z Europą Zachodnią. W tym czasie powstało kilkadziesiąt spichlerzy o dekoracyjnych szczytach, z których do naszych czasów w różnym stanie przetrwało 11. Patrycjuszowskie kamienice (Przybyłów, Gorskich, Celejów) położone przy rynku uzyskały renesansowe formy, attyki kryjące dachy i elewacje zdobione reliefem o treściach religijnych (św. Mikołaj, św. Krzysztof).

- Wojny szwedzkie i epidemie w XVII w. zapoczątkowały upadek miasta, który pogłębił się w okresie zaborów. W 1869 r. Kazimierz

stracił prawa miejskie, odzyskał je dopiero w 1927 r. Obie wojny światowe pozostawiły w nim poważne zniszczenia.

- Odbudowę miasta zajmował się w okresie międzywojennym architekt Karol Siciński. Po II wojnie światowej realizował ją według projektu autorskiego. Udało mu się wskrzesić wyjątkowy klimat tego miejsca dzięki rekonstrukcji domów w rynku i innych budowli oraz wizjonerskiej kreacji przestrzeni miejskiej.

● Do najznakomitszych zabytków architektury Kazimierza należy kościół farny, dominujący nad pozostałą zabudową. Pierwotnie niewielka murowana świątynia przybrała obecne kształty w latach 1610–1613. Fara wraz z pozostałymi kościołami – reformackim i szpitalnym – tworzy malowniczą klamrę dla historycznego centrum miasta. Synagoga, wzniesiona w 1536 r., przypomina o mieszkańcach pochodzenia żydowskiego, którzy stanowili dominującą grupę od końca XVIII w. do Holokaustu w czasie II wojny światowej.

- Urok Kazimierza doceniali już w końcu XVIII i XIX w. artyści, m.in. Zygmunt Vogel, malarz króla Stanisława Augusta,

MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008 MONETY EMISJI 2008

NOMINAŁ 20 ZŁ

metal 925/1000 Ag ■ stempel lustrzany ■ średnica 38,61 mm
masa 28,28 g ■ wielkość emisji (nakład) 125.000 szt.

AWERS: U góry w środku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Poniżej orła z prawej strony napis: 20 ZŁ, z lewej strony stylizowany wizerunek fragmentu zwieńczenia kamienicy Celejowskiej w Kazimierzu Dolnym. U góry i z prawej strony półkołem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2008. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Z lewej strony stylizowane wizerunki: studni pokrytej gontowym daszkiem oraz dachów domów przy rynku w Kazimierzu Dolnym. Centralnie stylizowany wizerunek fragmentu kościoła farnego. U góry półkołem napis: KAZIMIERZ DOLNY.

Projektant monety: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**

NOMINAŁ 2 ZŁ

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.380.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-08, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Stylizowane wizerunki: dachów domów oraz kościoła farnego przy rynku w Kazimierzu Dolnym. U góry stylizowany wizerunek Góry Trzech Krzyży. U dołu półkołem napis: KAZIMIERZ DOLNY.

NA BOKU: Ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **EWA OLSZEWSKA-BORYS**